

Forbindelse med den maatte vilse træffe andre Foranstaltninger til Agerbrugets Ophjælpsning? Jeg tilstaaer, at det ogsaa for mig er et meget tvivlsomt Spørgsmaal, hvorvidt og i hvilket Omfang Staten bør søge at lede Udviklingen af Jordbrug; det viser sig imidlertid i de meest oplyste Lande, og navnlig i Belgien, at med den frie Forsatning er der kommet en forøget Virksomhed netop i denne Retning, og det samme Phænomen gjentager sig i England og især i Skotland. Jeg troer derfor, at alstykkens Opræden i saa Henseende er betænkelig, og at Sagen i det Hele er saa vigtig, at man vistnok maatte ønske at have en formelig Organisation, en bestemt Plan, for derpaa at kunne begrunde en tilstrækkelig Dom.

Med Hensyn til Stutterivæsenet maa jeg tilstaae, at jeg ikke har troestet mig til at stemme for en øjeblikkelig Nedlæggelse af begge Stutterier, baade det frederiksborgske og Landstutteriet, men jeg har vallet særdeles meget, om et saadant Botum dog ikke til Syvende og Sidst var det efter vore Forhold ene Rigtige. Seer jeg nemlig hen til det frederiksborgske Stutteries Historie, og holder jeg blot fast paa den høitærede Indenrigsministers Udtalelse, som dog med en vis Klarhed har omtalt denne Gjenstand, da forekommer det mig klart at fremgaae, til Exempel, at der tidligere har været de saakaldte gamle Stutteriracer, som vistnok vare et meget lykkeligt Product, men som vi nu fortrinsviis maae søge i Sverrig. Det forekommer mig, at han i sine Bemærkninger talte om, at vi, for at sikre vor Hunddyravl, vor Hestavl, maae have et Stamstutteri af edelt Blod, og at dette maatte være i Frederiksborg, men jeg vil spørge: naar man gennemgaaer det frederiksborgske Stutteries Historie, maa det da ikke vise rige Exempler paa, at de Fordele, han har troet at naae ved et saadant Stutteri her i Landet, kun altfor let gaae tabte. Jeg helder derfor for min Deel til den Overbeviisning, at Staten vilde gjøre bedre i med bestemte Summer at komme Privats til Hjælp, end selv at holde et slegt Statsstutteri, som, navnlig jo mindre det er, bliver forholdsviis kostbarere. Med Hensyn til Landstutteriet, deler jeg ganske Udvalgets Betænkning desangaaende. Jeg troer, at den

Bei, man er slaaet ind paa, og som den ærede Indenrigsminister i de trykte Bemærkninger antyder efter hans Formening at burde fortsættes, er uheldig. Efter Alt, hvad jeg har kunnet bringe i Erfaring — og jeg har gjort mig Umage for at kunne danne mig en begrundet Mening derom —, staaer det nemlig fast, at Racernes, og navnlig vore Racers Forbedring, ad den derved indslaaede Vej neppe er sikret, medens det i alt Fald er en Kendsgjerning, en ved Erfaringen vunden Sandhed, at samtlige vore Hest racer i sig selv ere ganske gode, næsten fortrinlige, og navnlig for vort Klima overordentlig passende, og at de med stor Sikkerhed og ringe Beføstning vilde kunne udvikles. Medens jeg derfor paa ingen Maade vilde finde Noget at erindre inod, at Staten of frede aarlige Beløb, til Exempel ved Præmieuddeling eller til andre Understøttelser, til Indkjøb af Bøffelere osv., saa skal jeg ikke nægte, at jeg navnlig for saa smaa Stutterier, som baade Landstutteriet og det frederiksborgske, som man her i Landet kan vilde holde, har overveitende Betænknelighed, og derfor mener jeg, at man maae komme over til et andet System; men ogsaa dette System vil staae i nær Forbindelse med den Politikk i det Hele, som vort Agerbrugsministerium maatte vilse følge og gennemføre, og jeg troer derfor ikke, at man med afgjørende Sikkerhed kan udtale sig i den enkelte Retning, inden man har et Overblik over disse Regjeringens almindelige Anstuelser.

Indenrigsministeren: Det er vistnok ikke den ærede Rigsdagsgmand, som nu havde Ordet, ubejendt, at Noget af det, som væsentligst har sat Udarbejdelsen af Planer, betræffende baade Stutterierne og Veterinærskolen, tilbage, er Dødsfald. Den Mand, som havde den allervæsentligste Plads derved, laa længe paa et meget smerteligt Sygeleie, og afgik derefter ved Døden efter forrige Rigsdag; ogsaa en anden meget indsigtsfuld Landmand, der var overdraget et Hverv med Hensyn til Veterinærskolens Ordning, og hvis Mening man altsaa maatte afvente, afgik ved Døden, og dette har lagt væsentlige Hindringer i veien for Ministeriet med Hensyn til en hurtigere Ordning af disse Sager. Naar iøvrigt den